

MINSTRONEFORTÆLLINGER

FRA ØSTERBRO

2016

En lokal krydret festbanket af mad og historier.

MINESTRONEFORTÆLLINGER FRA ØSTERBRO

Den kulturelle byttehandel

*Hvis jeg synger en sang for dig, skal du synge en sang for mig
eller give noget andet til gengæld.*

Projektet minestronefortællinger fra Østerbro er udviklet og arrangeret af CkulturA i samarbejde med Odin Teater og skabt med deltagelse af studerende fra Københavns Universitet, Luther Kirken, vokalgruppen Markando og børn fra Lomholts Villa Fritidshjem. Ideen er at bryde med de vandte cirkler og vaner, og på morsom og skæv vis indgå byttehandler med de mennesker, man deler gård og gade med i kvarteret. En sang for en grøntsag, en historie for en kop suppe, o.s.v.. Konceptet bag dette, som vi kalder gensidighedens teater, har Kai Bredholt fra Odin Teatret stået for. Projektet er støttet af Østerbro Lokaludvalg.

Projektet startede med, at studerende på kurset Kvalitativ Metode på Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier (ToRS) i løbet af de to sidste uger af september interviewede lokale beboere om Østerbro og deres liv. De sendte de transskriberede interviews til studerende på kurset Historie, Myter og Fortællinger (på samme institut), som, ved at følge litterære dogmeregler udviklet af antropolog Regnar Albæk Kristensen, transformerede og flettede disse interviews sammen til de fortællinger, der er præsenteret i dette hæfte. Reglen var, at de studerende måtte slette og redigere men ikke tilføje ord til det, som de interviewede havde sagt. Til festbanketten vil disse fortællinger blive givet tilbage til dem, der har været så gavmild og dele deres verden med de studerende, og dermed slutter ringen af byttehandler.

Parallelt med minestronefortællingerne har man fra den første til tredje november forberedt minestronesuppen gennem byttehandler i lokalmiljøet. Folk i udvalgte baggårde på indre Østerbro har byttet en grøntsag for en sang sunget af vokalgruppen Markando. Disse grøntsager har børn fra Lomholts Villa Fritidshjem og beboere i nærområdet vasket og klargjort. Frivillige fra CkulturA stod for tilberedningen sammen med den andalusiske kok Ángel David, og bageriet Lagkagehuset på Nordre Frihavsgade har bagt bollerne til denne minestrone-suppe. Luther Kirken på Randersgade har været behjælpelig med kontakter, lokaler, gryder og skeer.

Minestrone er i alle henseender en ultralokal krydret festbanket af mad og historier. Velbekomme.

FORTÆLLINGER

Kristine

Grønthandlere, de er jo forsvundet fra Østerbro. Det er meget pænt her. Jeg er vokset op ude i Rødovre, ude på Vestegnen. Det var meget villakvarterer. Man passer sin have og klipper sin hæk, og går til vejfester indimellem. Så var der Amager. Da vi boede der, var det et lidt brugt kvarter, men med en charme. Det kan godt være jeg husker forkert, men jeg synes bare de mennesker der boede der, virkede lidt mere *ærlige*, lidt mere landligt, de var ikke mega intellektuelle, som de er her på Østerbro. Det er nogle helt vildt søde og meget meget *kloge* mennesker, der bor her... når man kigger på dem på overfladen. Og så drikker de meget rødvin. Jeg er jo også en af dem. Det er selvfølgelig en kultur, og jeg er ikke from *overhovedet*. Men når man drikker så meget vin, må der være noget, man ligesom skal dulme. Det er jo ikke uden grund, at Østerbro bliver kaldt *Tesla town* eller 2100 spelt. De har god økonomi, gode jobs, børn og gode skoler, og så er der alligevel en eller anden smerte i dem. Som om de ikke helt kan magte verden. Jeg tænker så råb dog "røv", gør et eller andet, men det gør man ikke. Man har for travlt.

Marcia

Jeg havde en ung dame i går, som kom ind i butikken med flere kasser, som hun bare stillede midt på gulvet. "Skilsmissegoods! - jeg vil af med det hele". Det er dæleme nogle gode ting, hun er kommet med der. Der er en hel generation nu, som ikke har det samme forhold til at eje tingene, som min generation har haft. Vi har simpelthen aldrig solgt så meget i genbrugsbutikken. Det er meget 'in' at købe genbrug. Det er fordi det her kvarter har unge mennesker. Småbørnsfamilier. De bruger tingene en gang, to gange, og så vil de af med det og købe nyt.

Ole B

Alle vil til Østerbro. Hvad det skyldes, det ved jeg ikke. Jeg har faktisk skrevet en sang om, hvor kedeligt her er i forhold til andre steder i byen. Man kan sige at Østerbro er opdelt i villaer i millionklassen, lejligheder i millionklassen og så de mange lejelejligheder. Der er også kommet mange andelslejligheder inden for de sidste 20-30 år. Viborggade var en af de hårde gader i gamle dage. I det gamle hjørnehus blev der solgt hash. Det var rockere der stod bag. På Bopa plads lå der en kaffebar, som hed "Prøven". R'et var faldet lidt ned og så havde de havde skrevet et Å oven over P'et, så der stod "på røven". Og det var de folk, der kom der. Men så kom der et par unge mennesker for femten-tyve år siden som købte det, og lavede det om til Bopa. De gjorde det skide godt, men de havde ikke rigtigt styr på tingene. Der har været to ejere siden, og nu er det lavet om til en café.

Det gamle arbejderkvarter skiller hende ved Nøjsomhedsvej. Længere nede kommer de pæne lejligheder, sidegaderne til Nordre Frihavnsgade. I Rosenvangskvarteret ligger de gamle villaer. Classengade og Kastelsvej, det kalder vi Ambassadekvarteret. Da jeg flyttede derind, elskede jeg at sige: "Nu bor jeg i Ambassadekvarteret". Men der er utroligt dødt i det område. Der kommer lidt flere forretninger nu, men det er mest pizzeriaer, der overlever.

Østerbrogade har jo altid fungeret og Nordre Frihavnsgade er en rigtig gammel butiksgade. Den har overlevet. Jo længere du kommer ned mod Strandboulevarden, jo færre forretninger er spændende at gå ind i. Men der er da entusiastiske folk, der bygger noget op i området. Helt på hjørnet er der kommet en helt ny blomsterhandler. En driftig kvinde i halvtreds års alderen, som virkelig prøver at få det op at stå. Og lige overfor Randersgade skole ligger der et bordel. I Classengade lå der også et bordel. Vi har dem også her.

Alice

Østerbro er ikke meget pænt, men *pænt*. Her er en rar stemning, men lidt med en bismag af, at det hele skal være lidt fint. Man kan se det på forretningslivet. Det er nogle af de lidt dyrere forretninger, der rykker ind. De gamle grønthandlere og de små forretninger, der ikke var så dyre, er jo ved at forsvinde. Jeg tror stadig, de mennesker, der bor på Østerbro, stemmer på midten eller til venstre for midten. Det er lidt ligesom "Gucci-Helle". Man har nogle værdier omkring fællesskab og ligestilling i forhold til materielle goder, men det er ikke helt sikkert, at folk efterlever dem, selvom det går de måske og tror.

Tim

Jeg har boet mange steder. Inden jeg flyttede til Østerbro, boede jeg ude i Greve sammen med min kæreste. Der tog jeg en erhvervsuddannelse. Da jeg blev færdig købte vi en andelslejlighed. Vi kunne have valgt Vesterbro, men vi søgte egentlig bare noget grønt. Vi var i gang med at lave en familie. Hvis det var mellem Vesterbro, Nørrebro og Østerbro, så var Østerbro det pæneste sted. Lejlighederne var jo de samme. Man skulle op til Nordvest før det begyndte at blive billigt. Eller Amager.

Der kunne måske godt have været lidt mere gang i den. Her er meget stille, specielt om aftenen. Når butikkerne lukker, så er der næsten dødt. Jeg har nok været på nogle cafeer, men det er mere sådan "over 30". Folk siger ikke rigtig noget til hinanden. Hvis man kommer de samme steder, så siger man bare hej, men det er jo ret kedeligt. Jeg ved sgu ikke, om det er fordi, man er i Danmark, om befolkningen bare er sådan, eller om det bare

er på Østerbro? Men til gengæld sover man rigtig godt. Så længe vi har Amy, er det jo rigtig fint. Det larmer jo overhovedet ikke. Vi kan jo altid tage til Nørrebro eller Vesterbro, og så bare tage tilbage.

Tim

Der er nogen der glæder sig meget til at oplyse postnummeret, når vi registrerer deres køb af en cykel. Der er mange folk der oplyser 2900, Gentofte, Rungsted, og sådan noget. Folk forventer, man er meget service minded på Østerbro. Og kunderne er også meget loyale. Det er jo ikke de billigste ting vi sælger.

Hasan

Jeg er født i Casablanca. Min mor er stylist, og min far postmand. Jeg kom til Danmark i 89 for at få nye oplevelser og starte et nyt liv. Jeg havde min bachelor i science, på fransk "*science experimenta*", men da jeg kom til Danmark, gik jeg først på en sprogskole, der hed KIS, og derefter i en anden skole, hvor jeg lavede edb værksted. Hvad fanden hed den! *First* job i Danmark var som sportsskolelærer. Men jeg har nu altid arbejdet i køkkener, restauranter, hoteller, og sådan noget. Jeg fik stor erfaring og kunne godt se, at jeg kunne klare mig selv, så jeg åbnede min egen butik Rosetta. Det var i 95.

Kunderne på Østerbro er meget flinke. Jeg kalder dem luksuskunder. Og Nordrefrihavnsvej er en af de bedste gader i København. Østerbro er hjertet af København, fordi der sker meget her, det pumper. Der er parken, fodboldstadion, fælledparken, festivaler, masser af ting, hele året, også ting som "bil-racing" og "motorcykel-racing." Når folk samles første maj, får vi rigtig, rigtig travlt. Næsten alle som kan lide Rosetta kommer forbi og får deres picnic pakker med til fælledparken for at hygge sig. Vi har også stor respekt for alle de fodbold fans, der kommer før og efter en kamp, også selvom nogen af dem drikker. Nogle få gange er der problemer med fansene, men politiet styrer det uden for. Kunderne som kommer ind til os er meget flinke. De respekterer os og vi respekterer dem.

Tim

Jeg har prøvet en kunde, som opførte sig helt hysterisk. Han var sådan, "I skal ordne min cykel lige nu", men problemet var, at vi ikke kan tage imod ladcykler, fordi døren er for lille. Da jeg fortalte ham, hvordan situationen var, begyndte han at bruge grimme ord. Det var ikke så rart. Selvom det er pænt herude, så er der stadigvæk folk, som forventer alting bliver lavet på sekundet.

Alice

Østerbro er blevet et sted, hvor alle store events skal holdes. Der er selvfølgelig landskampe og store koncerter, men nu er der også kommet racerløb, ironman og maraton. Der er enormt meget larm og de spærrer gaderne af, så det er svært at bevæge sig. Fælledparken er et åndehul. Men der sker efterhånden så meget, fordi vi skal alle sammen aktiveres med et eller andet spændende. Man kan næsten ikke være i fred nogle steder.

Ole B

Vi har ansat to sportsmedarbejdere for at opfylde forældrenes krav om, at der skal være sportstilbud. Jeg plejer at sige, at ungerne går til fodbold, skøjtning og ridning. Jeg prøver at forklare forældrene, at det er en fritidsklub, hvor man skal lægge vægt på de to første stavelser: *fri-tid*. De behøver ikke nødvendigvis at melde sig til noget. De kan bare hygge sig, hvis de vil det. Men trenden er, at de helst skal være aktive hele tiden, og det kan man også godt mærke på dem. Nogle kommer fuldstændigt udmattede og siger "Jeg vil sgu bare sidde i sofaen".

Ivan

Før boede vi i en andelslejlighed lidt længere inde på Østerbro, men der var kun en opgang med egen gård. Om sommeren, når der var bagende varmt, sad mange nede i gården. Hver aften blev der tændt op i grillen. Hvem der nu lige havde tid og lyst kom ned og sad og grillede. Man tømte en flaske rødvin og spiste noget grillmad. Ind kom noget kartoffelsalat, kød, *whatever*. Sådan er det slet ikke, hvor vi bor nu. Går vi ned ad vores bagtrappe kommer vi ned i en gård, som er meget stor med måske tredive opgange. Man kan ikke knytte den slags bånd til folk fra tredive opgange.

Jeg og min kone elsker at gå rundt søndag midt på dagen og banke på folks døre og få nogle penge ind til noget, som betyder noget. Det gør vi typisk en fire-fem gange om året. Senest Røde Kors og for en tre-fire uger siden samlede vi ind til Red Barnet. Det er ligesom en søndagstur for os. I stedet for at gå en tur i Dyrehaven, går vi en tur på nogle trapper. Man får på en eller anden måde et indtryk af, hvad er det for et liv, der leves bag den dør som åbner sig. Rengøringsstandard, rod, åbenhed, lukkethed, *whatever*. Når man åbner døren, behøver man ikke mange sekunder for at få en fornemmelse af, om der er rart eller forkrampet.

Nogle gange tager vi vores egne gader. Min kone er et kendt ansigt gennem mange år. Institutionsleder og nu børnehaveklasseleder. Derfor kender hun vildt mange forældre og

har haft rigtig mange børn, som nu er i alderen fra seks år og op til tredive. Hvis vi går en lørdagstur for at handle i Netto, møder vi utroligt mange mennesker, som lige skal snakke om et eller andet. Derfor er det sjovt nogle gange at gå i vores egne gader og se, hvad der kommer ud af det.

Man kan sikkert på Danmarks Statistik finde ud af, hvad det koster at bo i Stockholmsgade. Det er kæmpestore lejligheder. De er vanvittigt dyre. Betyder det, at der kommer mange penge i indsamlingsbøssen? Nej, det gør det ikke. Folk i Århusgade er i den anden ende af skalaen. Betyder det at man får færre penge i indsamlingsbøtten? Nej, det gør det ikke. Man kan ikke på klassisk vis sige at rigdom fører til gavmildhed eller fattigdom fører til sparsommelighed. Det er en kedelig fortælling, er det ikke?

Ole K

Mine ældste døtre er blevet helt vilde med den her norske serie, der hedder Skam. Den er bare sindssygt god. En af mine døtre, som går i første-g, skal se hele serien som et skoleprojekt, fordi den handler om en masse problematikker der er universelle, uanset om man er dansker, nordmand eller tysker. De forsøger ikke at tegne et rosenrødt billede i serien. Den er som sådan meget anderledes end mange andre serier. Amerikanske serier er så hurtige, med smarte replikker og sådan noget, men denne giver tid til refleksion.

Erik

Jeg har spillet skak lige så længe, som jeg har spillet orgel. Det er lige med at få planlagt både det at være på arbejde, og så at spille skak.

Jeg har ofte spillet i turneringer ovre på Rosenvængets allé. Der ligger Øbro skakklub i nogle kælderlokaler. Det er en af de stærkeste skakklubber i Danmark, og jeg er tit dernede at spille turneringer. Jeg har gjort det siden jeg begyndte at spille skak og spiller altid med i deres nytårsturnering mellem jul og nytår.

Det er sådan en gammel kælderbutik. Man havde jo kæmpe store lokaler her på Østerbro i gamle dage, hvor der kunne være vaskerier og rullekældre, og sådan nogle ting. Mange af de der gamle kælderbutikker og olie-kældre kan også have været madsteder, hvor fattige kunne gå ind og spise i gamle dage. De lokaler bliver stadig brugt til noget fornuftigt. Øbro skakklub har vel fire store dejlige kælderlokaler. De gange hvor der har været store oversvømmelser, har vandet nogle gange været over stolehøjde. Det er jo ikke så rart. Jeg har kun snakket fagligt i en skakklub. Hvis du kommer i en skakklub, så er det kun skak. Jeg ved dog at i Øbro skakklub, er der en ung pige, som har åbnet en cafe hver torsdag

aften. Jeg kan ikke huske om hun hedder Sofie eller Sofia, men hun har åbnet en cafe, hvor man bare kan komme ind fra gaden. Der kan man selvfølgelig sidde og snakke og få en øl eller en kop kaffe og en te og ja, snakke om alt muligt vejr og vind, eller man kan få et lille skakparti for sjov. Dét er noget nyt og det er meget interessant, fordi det måske trækker nogle nye til. Det er usædvanligt, at det er en pige der gør det, for der er ikke så mange kvinder som spiller skak.

Når man spiller skak, skal der være stille i lokalet. En sommerdag var der én, der var ude at hente vand. Der var isklumper i vandet, og de klirrede mod glasset. Så lød det: "ssh ssh ssh" fra en skakspiller. Han tænkte meget over sit træk og blev forstyrret over larmen. Han klagede til dommeren, men protesten blev afvist. Når man er færdig, må man gerne snakke med hinanden om, hvad man skulle have gjort. Men nogle gange kan man ikke holde sin mund: "Arj, du skulle bare have gjort sådan der!" Så siger folk "hold lige mund." "I må snakke udenfor."

Lad os nu antage, at det er første gang jeg kommer, og de ikke ved, hvem jeg er. Jeg kommer ned og siger: "hej, goddag". Først skal de finde ud af, hvad de stiller op med sådan en blind mand, der kommer der. Hvad gør de nu? Det gælder om at være meget åben og udadvendt og sige, hvad man ønsker og ikke ønsker. Hvis man går til en reception, og man ikke kender nogen, så kan man stå inde i hjørnet og blive glemt. Derfor er det vigtigt, at man går ind og siger: "dav, jeg skal deltage i skakturneringen" og "kan I vise mig, hvor jeg skal sidde". Hvis man sidder ovre i hjørnet og venter på, at nogen kommer og hjælper én, så står man bare der og glør og bliver lidt halv-trist. Man ved ikke rigtig, hvad man skal stille op.

Ole K

Østerbro er lige som vores "hood". Kerry og jeg flyttede hertil, fordi vi fik børn. Vi ville gerne have et sted, hvor der var lidt have. Så fandt vi det her hus. De første år havde vi en bil parkeret i indkørsel. Men der var ikke nogen grund til at have en bil, når man bor i København. Vi solgte den, og stod så med en tom parkeringsplads. Efter et par år blev vi enige om, at det kunne være sjovt at have høns.

Om morgenen får hønsene alt det som vi har liggende fra dagen før. Så laver de det om til æg og hønseort. Hønseorten ryger hen i kompostbunken sammen med alt det andet madaffald, vi har. Det kan være kartoffelskrald eller andet som hønsene ikke spiser. Det bliver så til frugtbar muldjord, som vi smider i højbedene. Det her grønkål er vokset i højbedene som vi så spiser og noget ryger ud til hønsene. Et rigtig kredsløb. Jeg har det

meget dårlig med, når vi tænker på hvor meget mad der bliver smidt ud. Nogen kan så stille os det spørgsmål; "betyder det virkelig noget, når I nu bare er en familie?" Men jeg tror meget på, at man skal være den forandring, man gerne vil se. Ikke mindst fordi det inspirerer andre. Mange har det som rutine hver morgen at komme og hilse på hønsene. Når de skal hente børnene om eftermiddagen, kommer de også og hilser på dem. Det er jo fordi, der er børnehaver og vuggestuer, ikke? Så håber jeg, helt ydmygt, at folk på en eller anden måde lader sig inspirere en lille smule af det.

Ivan

Jeg går selv meget op i at sortere vores affald. I vores baggård kan vi splitte det i husholdningsaffald, hårdt plast, elektronik, papir, pap, osv. Man kan tage maling og batterier for sig. Der er storskrald. Men det er åbenlyst, at der bor folk, som ikke taler dansk og som ikke sortere affald. Der bor en del på Airbnb, som ikke har forstået konceptet. Der bor folk, der arbejder på ambassader, som ikke taler dansk. Det er ikke alle, der har forstået det. Hvis der var nogen, der hældte noget forkert ned i papcontaineren i vores gamle lejlighed, så ville man vide hvem, og de ville de få det at vide. Vi har dog en gartner, der går og hidser sig op, hvis tingene bliver stillet forkert.

Tim

Vi er på en måde fanget på Østerbro. Når du har et lille barn, har du en sengetid, der hedder halv otte, maks. Den lille er helt smadret, når hun kommer fra vuggestuen. Men i weekenden skal der ske noget. Man er jo en familie. Så tager vi på udflugt. Fælledparken er mega-godt. Der er sindssygt mange legepladser; trafiklegeplads, trampolinlegeplads, tårnlegeplads, skateboard, rulleskøjter, fodbold, *whatever*. Der er også mange af de der tuk-tuk. Så køber man et eller andet, specielt til Amy.

Peter

Jeg er født og opvokset i Nordsjælland, og da jeg var 18 flyttede jeg til Østerbro, hvor jeg har boet i 31 år. Jeg flyttede sammen med nogle gymnasiekammerater til kartoffelrækkerne, til Marstrandsgade. Vi var super heldige. Vi fik lov til at bo i toppen af to kartoffelrækketage. Et fedt sted. Det var imens, jeg gik i gymnasium i Hillerød. Så tog jeg toget frem og tilbage.

Da jeg var ung, var man punker, flipper eller disker. Jeg turde ikke være punker og disker. De var for normale. Jeg blev flipper. Da jeg flyttede ind på Viborggade i '86 var der et besat hus nede ved Bopa Plads. Det var BZ'erne, der hang ud der. Og så var der sutterne, alkoholikerne, og de almindelige borgere. Vi kunne ikke leje videoer i Blockbuster, fordi vi

boede på den forkerte side af Viborggade. Et ulige nummer var på samme side som BZ-huset. Spørg mig ikke, hvorfor de havde den regel. Om det var fordi, de var bange for, man var BZ'er, og at man ikke ville aflevere filmene tilbage? Jeg var dengang med til at lave en festival, hvor vi skulle have de her forskellige grupper til ligesom at mødes på en god måde og være fælles om noget musik i håb om, at det kunne blive et mere fredeligt sted at være. Folkene nede i BZ-huset var med til at arrangere de her ting. Og det var super sjovt. De var skide søde. Hvis man ville ind, så skulle man op af en lang stige og banke på en dør. Der blev så åbnet et vindue en etage højere oppe og kastet en nøgle ned af en tragt. Den havnede i en kasse, og man kunne så låse sig ind. Toilettet var oppe i halvanden meters højde. Jeg skulle op og sidde på tønden. Da jeg sad og sked, kiggede jeg lige ind i et grønt lysende skilt, hvor der stod "politi" i neon. Det var dengang politistationen lå ovre på jagtvejen på Østerbro. De havde været nede og skruet det her politiskilt af og sat det op på deres toilet.

Tim

Det blevet trendy at være *dressed* helt op. Man skal *flashe* lidt af ens velstand. Men altså, at gå i højhæle ved legepladsen, det er måske lige i overkanten.

Ole K

Der en lille plads her, som hedder Bopa Plads, hvor der ligger to vidunderlige caféer. Der er faktisk kommet en tredje. Det er som et åndehul. Et lille Paris som er en mellemting mellem mormors kolonihavehus og *Chatelle eu tait*. Fantastisk stemning. Gamle, ikke særlig bevaringsværdige huse, der har den der skævhed, som gør at man har lyst til at hænge ud. Før var der kun et værtshus. Et råddent miljø. Der hang drankere ud. De havde nogle hunde og sådan noget. Der skal selvfølgelig også være plads til alle mennesker, men der er jo en tendens til, hvis nogen virker truende på andre mennesker, så holder folk sig væk. Men så langsom skete der det at nogle åndehuller voksede op, som blev interessante for folk med børn. Folk som tidligere ville være flyttet ud, de blev hængende. Det gør så, at der er den her vidunderlige stemning. Det er som i den gode gamle Siw Malmquist sang "förälskad i Köpenhamn".

Jeg elsker Østerbro. Alle vores børn går eller har gået på folkeskole indenfor 200 meter. Der er tre folkeskoler indenfor 500 meter. Hvis vi sidder ude på altanen, kan vi sidde og hilse på nogen, vi kender hvert femte minut. Folk der stopper og får sig en sludder. Så Østerbro har mange af de samme kvaliteter som en landsby, hvor folk kender og har tillid til hinanden. Det tænker jeg er noget, der er med til, at der er mindre kriminalitet. Man tør lade sine børn gå i skole, og jeg sender min datter på ti år op for at handle i Irma. Der er samtidig

mange koncertsteder, biograf, parker og alt sådan noget, man forventer af en storby. Man føler sig tryk, og man har bare lyst til at bare hænge ud i byen. Det synes jeg, er det gode ved en bydel som Østerbro. Den har det spraglede og det storbyagtige, men samtidig er det en landsby.

Alice

Da gik jeg i fritidshjem nede ved Østregasværk, kan jeg tydeligt huske, den gang Kim Larsen kom og indspillede "Det er en kold tid, vi lever i". Alle vi børn stod rundt om. Det er en af de store ting, jeg husker.

Solvejg

Jeg kom fra Jylland oprindeligt, og flyttede herover til min nye mand. Jeg bor her privat, og så har jeg Begravelsesforretningen, Den sidste rejse, så hele mit liv det foregår her omkring. Jeg har også en datter og en papsøn, der bor på Østerbro. Her føler jeg mig hjemme og kender de handlende. Det er meget provinsielt. Der findes virkelig nogen, der har boet her på Østerbro i generationer. De er født og opvokset her, hvor de bor i forældrenes lejlighed eller ejendom, og i virkeligheden aldrig har været andre steder end på Østerbro. Det er måske den gamle dame der kommer rullende med sin rollator. Eller den unge mor med barnevogn, eller tvillingebarnevogn. Dem er der mange af.

Alice

Jeg regner med at dø på Østerbro. Jeg har en meget meget stærk relation til Østerbro. Jeg har fem søskende og de fire bor på Østerbro. Den femte ville gerne bo her, men bor på Nørrebro, imens han læser. Min mor, mine niecer og mine døtre bor alle her. Og min mormor boede på Østerbro. Mine egne børn er halvt fra Australien. Den ene studerer i Brasilien. Jeg har også mindre bonusbørn, som går på skole på Østerbro. Her oplever jeg klart en forskel, fra hvordan mine børn voksede op, til hvordan mine bonusbørn er vokset op. Mine egne havde ikke noget, der forstyrrede dem. Ingen telefoner, ingen ipads. Lige så snart de kunne, var de i gården og legede med de andre børn. De byggede huler, løb på rulleskøjter, byggede snemænd og alt muligt andet. I dag er det faktisk svært at finde legende børn i de forskellige gårde. Jeg må ærligt indrømme, jeg savner "Den lille dreng på Østerbro". Det med at vokse op i nogle fællesskaber og samtidig få lov til at være lidt alene som barn. At rende rundt og eksperimentere lidt med livet, uden at forældrene nødvendigvis ånder dem i nakken.

Ivan

Når man hører om Østerbro i medierne, bliver det ofte fremhævet som et sted, hvor folk er velbjegete. Der er mange børnefamilier og alt er caffè latte. Det er selvfølgelig korrekt, at der bor mange børnefamilier, som er på den lyse side af samfundet. Men der er faktisk rigtig mange små, mørke, forkrampede lejligheder på Nordre Frihavnsgade. Østerbros handelsgade. Der er mange små lejligheder inde i baghusene, hvor du virkelig kan mærke at *shit*, her er lavt til loftet.

Man kan sige, at der er nogle, der er på solsiden, og andre, der er i skyggesiden. I den store debat handler det gerne om, at dem der bor i København har alt på det tørre, og dem der bor i provinsen, "tak for det". De får aldrig del i kagen, for at sige det mildt. Men i den fortælling glemmer man, at der også er sammensatte kulturer herinde. Hvis du går på den ene side af Østerbrogade, kommer du over til nogle meget store lejligheder, og hvis du går ned ad den første sidegade, så er det meget små lejligheder. Den kompleksitet indgår ikke i historien om Østerbro. Det er typisk solsiden, der bliver beskrevet i medierne. Nu er jeg selv journalist. Derfor synes jeg godt, jeg kan tillade mig at sige, at journalister som regel er lidt på solsiden, og derfor også har lettere ved at manifestere solsiden, få bragt deres historier til talkshowet, få deres behov lanceret over for omverdenen.

Ivan

Det er nu engang lettere at få støtte til et kulturprojekt, hvis du har en adresse i Lemvig end i Københavns Kommune. Notorisk.

Kristine

Da jeg blev færdig var der ansættelsesstop for præster. Hver gang, vi får en ny stilling, skal vi flytte fra vores bolig og hele familien skal med. Det gør jo ikke præster mobile. Men jeg mødte biskoppen, og han syntes, han ville ordinere mig til en løntilskudsstilling. Det gjorde det hele meget lettere, fordi ligeså snart man har lidt erfaring, er det bare lettere at få job. Og nu har jeg været her i 11 år.

Hvis jeg dør, så skal Ramzi og børnene flytte inden der er gået 3 måneder. Det er den tid, man har til at komme ud. Hvis jeg får en anden stilling, så skal vi selvfølgelig også flytte. Derfor er præster normalt ikke så mobile. Kom den rigtige stilling, dukkede der lige pludselig noget op, så ville jeg også bare gøre det, men ikke lige sådan som det er nu, fordi det rammer børnene. De er jo glade for at bo her, så., men... Vores yngste går i en rigtig god skole, altså lokal skole. Børnene er så søde ved hinanden

Victor bliver 21 og så har vi en Laura på 17 og Louis på 8. Vi fik lige en efternøler... der var et ekstra børneværelse. Laura og Victor, de boede først med os ude på Amager, men gik faktisk på en friskole på Frederiksberg. Vi cyklede fra Amager til Frederiksberg. Det var en god skole. Man vælger den med en vision. Det savner jeg lidt med folkeskolerne. Heibjergskolen herover på Randersgade er en god skole. Det er nogle rigtig dygtige lærere, som gør sig stor umage. Selvfølgelig med det faglige men egentlig også med det sociale. De lærer børnene at lege sammen og indgå i sammenhængende lighed. Men det er ikke ligesom i en grundtvigsk friskole, hvor man gjorde noget i samme ånd. Men jeg er *slet* ikke utilfreds. Det er bare ikke *helt* det samme.

Alice

Man kan jo købe sig til meget god samvittighed, ikke? Det er spelt-mor området, det her. Hun findes. Det får jeg bekræftet hver dag. Jeg har en bæredygtig profil i min forretning, så man kan godt sige, jeg er en del af det selv. Når man er så privilegeret, man har alt, hvad man har brug for, og mere til, så er min personlige holdning, at man godt kan prøve at tænke udover sin egen sfære. Jeg synes da det er dejligt, at folk støtter bæredygtighed og *fairtrade*-projekter, når de køber sko, som de alligevel skal købe. Skoindustrien kan være ret forurenende. Og hvis man kan lave noget, der er lige så pænt, og lige så ergonomisk korrekt, uden at det sviner, hvorfor så ikke? Det er da heller ikke tilfældigt, at vi sidder i en økologisk bager.

Kristine

Vi fik hund inden min store søn Victor flyttede hjemmefra. Han havde tigget om en hund hele sit liv og jeg havde bare *altid* sagt nej. Men da han var nitten-tyve, var der en historie med en hund, der blev fundet inde på hovedbanen. Hun havde hvalpe, og dem kunne man så prøve. Det faldt han for og så fik han os med. Men der var mange, der havde fået den samme ide, så der var jo ikke flere af de der hvalpe tilbage. Victor blev ved, og så vi fik Monty. Og så flyttede han hjemmefra, og vi stod der med en hund. "Kom her, sæt dig, (brækker lidt af en frikadelle), se, dygtiiig, over til din mor."

Ole K

Vi elsker katte
Katten hedder Kai
Han er faktisk norsk

Erik

Jeg er tit nede i Savannah i Nordre Frihavnsgrde. Det er sådan en italiensk restaurant. Han har burgere, pizzaer, bøffer, han har fisk, han har det hele.

Man skal lige vænne sig til at gå alene ud at spise som blind. Det var lidt svært første gang, faktisk. Lige tage mod til sig. Det er sin sag at sige: "nu går jeg bare derned alene", og sige: "nå, jeg vil gerne have et bord", for så bliver de lidt forvirrede. Hvad skal man stille op med ham der? Så er det med at sige: "jamen jeg vil have et bord. Nu tager jeg lige fat i din arm, så kan vi følges derhen", og "du lige nødt til at fortælle mig, hvad jeg kan få at spise her". De er nødt til at gå spisekortet igennem. Ja, hvad skal man gøre? Man kan jo ikke bare gå ud og gøre som andre, der spiser alene. De kigger i avisen, kigger på deres iPhone, eller beskæftige sig med andre ting. Som blind sidder man bare og kigger ud i luften.

Ole K

Sådan nogen pærer, de skal lige bages i et kvarters tid. Marinaden har sennep, honning, olie og eddike. De bliver lidt karamelliserede. De skal være lidt ristede og må gerne have en lille smule sprødhed. Man skal bare have gode råvarer, så smager mad godt. Vi gror kålen i haven. Vi har hindbær. Det her er efterårs hindbær. Faktisk bliver de ved med at vokse ind til frosten kommer. Det her er mynte som er god til *Mojito*. Og de her hedder tallerkensmækker. Når de er store, kan man bruge dem, når du ruller kødfyld i. De vokser vildt. Her er der noget salvie, og rosmarin. Og laurbær. Og grønkål, de er kæmpestore. Tomater. Og brombær. Hyldeblomst herover. Jordbær hernede. De er så færdige nu. Stikkelsbær derover. Ja, der er lidt af hvert.

Jeg vil ikke undvære det arbejdet, jeg laver ude i haven. Alt det muldjord, der er i det her højbed, kommer over fra den der kompostbunke. Det er simpelthen madaffald fra husholdningen og hønselort. Det er ikke fordi det tager særlig megen tid at holde have. Der skal selvfølgelig vandes lidt i ny og næ. Og man skal luge lidt. Så er der noget om foråret. Men det er nærmest en rekreativ afslapning. Jeg bliver helt zen-agtig af at rende rundt i haven. Nogen gange går jeg ud og står bare og kigger lidt på hønsene. Snakker med dem. Holder dem lidt, så de bliver lidt tillidsfulde. Der er nogen af dem, som faktisk kommer hen til én. Man kan fodre dem med hånden, og man kan tage dem op. Det er jo super hyggeligt. Det er faktisk et lille slags kæledyr. Hvilket selvfølgelig, når man så en gang imellem skal slagte nogle af dem, er lidt...

Det bruger jeg så som en anledning til, at min yngste datter lærer lidt om at slagte og skære hovedet af dem. Så ved man, hvor maden kommer fra. Jeg har det sådan, at nu hvor

man har dyr, så kan man ikke spise kød, som kommer fra konventionelle landbrug, hvor man ved at grisen står så tæt, at de får sygdomme. Eller høns der står titusindvis sammen. Det kan vi ikke holde ud. Når vi er ude og spise på farten – med mindre vi får garanti for at kødet er økologisk – så spiser vi det simpelthen ikke.

Marcia

Da jeg først startede i butikken, lige da Peter Øvigs bog om Blekingegadebanden kom frem, var der en kunde der spurgte mig, hvordan jeg havde det med at vores overskud gik til Blekingegadebanden. Så sagde jeg: "det gør det ikke, og det har det aldrig gjort." Jeg har også haft folk der spørger om vi er knyttet til Tvind. Det er vi heller ikke. Total uafhængige af alt og alle. Udover os selv.

Vi arbejder for de aller, aller, aller fattigste i Indien og Bangladesh. Derude hvor de andre NGO'er ikke kommer. Vi tjener penge på vores fairtrade og genbrugsbutikker og det store loppemarked på Nattergalevej, som har været der i hundrede år. Alt er frivilligt. Vi vil ikke have den situation, som mange af de andre organisationer står i lige nu, hvor man har skåret kraftigt i ulandsbistanden. Så vil vi hellere være en lille forening, som tjener de fleste af vores penge selv.

Mange af de frivillige i den her organisation er gamle mennesker. I min alder og op efter. Vi bliver kaldt "damerne fra Østerbro". Som formand har jeg taget det på mig, at vi skal altså ind, hvis ikke i det 21. århundrede, så i hvert fald det i 20. århundrede. Nattergalevej havde en hjemmeside, genbrugsbutikken havde en hjemmeside, *fairtrade*-butikken havde en facebookside. Og foreningen havde en facebookside. Vi stod der med fire sider, vi skulle vedligeholde. Hvad sker der så? Intet! Jeg ved udemærket godt, rent teknisk, hvordan man gør. Jeg gør det bare ikke. Det er ikke den måde, vi kommunikerer på. Det gælder for os alle sammen. Men vi kan lære det.

Ole B

Der var to piger der stod og sang ude på gangen, da jeg startede i ungdomsklubben i 1980. Dem skulle jeg have fat i! Så jeg løb efter dem med klaveret. Det var heldigvis sådan et med hjul på. "Prøv lige at syng det dér en gang til," sagde jeg, og så sad jeg og spillede lidt til. "Det lyder da fedt ik'? Skal vi ikke prøve noget mer' af det dér?" Sådan begyndte jeg så småt at sætte musikken op. Det var via musikken, jeg kunne komme i kontakt med ungerne. Men det var svært, for klubben havde ikke nogen tradition for musik. Efterhånden fik jeg bygget et lille band op med alle mine egne instrumenter, forstærker og hele lortet, for der var ikke noget. Bortset fra klaveret selvfølgelig. I dag er der 80-90 børn og unge der

spiller musik. Vi har også lavet meget teater, som vi selv skrev, fordi det var for dyrt at købe de der forestillinger. Senere fik vi ungerne med. Men skolereformen har taget et stort indhug i vores tid, og vi måtte opgive. Men musikken lever stadigvæk. Vi opdrager børnene til, at de skal kunne lide at spille. De skal ikke være stjerner, men der er da mange af dem, som har været omkring vores klub, og gør det godt i dag. Men jeg håber først og fremmest, det er deres liv, de har det godt med. Så kan de bruge musikken til at slappe af med.

Erik

Jeg har et skakspil, som alle andre skakspil i sorte og hvide felter. Men felterne er ophøjet en lille smule, således at man kan mærke forskel på niveauet på de sorte og på de hvide felter. Jo mindre et bræt er, jo bedre kan man overskue det med sine hænder. Når man så spiller med seende skakspillere, spiller man faktisk på to brætter. Jeg spiller på mit, og han har sit bræt ved siden af. Så man sidder sådan lidt forskudt, og så fortæller den seende spiller, hvad han flytter, og jeg fortæller, hvad jeg flytter. Det vil sige, jeg flytter både sort og hvid på mit bræt, og han flytter både sort og hvid på sit bræt. Mange gange så møder jeg skakspillere, som ikke er vant til det på to brædder. De kan godt glemme at flytte deres brik, og så bliver stillingen jo fuldstændig forskellig. Men man har så en dommer, der skal afgøre det. Der er ofte nogle, der spørger mig: "Hvordan kan man finde ud af, om det er en dronning eller en springer?". Det er et lidt pjattet spørgsmål: man mærker bare, hvilken form brikkerne har.

Kristine

Jeg havde en bisættelse, hvor det var en meget pludselig død. Især datteren, som måske har været omkring 25, var meget meget berørt. Da vi så står udenfor, for at skal sige farvel til moren, der ligger i kisten, kommer der en cyklist kørende. Der er måske 60 der står på cykelstien, fordi rustvognen holder og skal til at køre... og så ringer han bare med klokken "ding-ding-ding-ding-ding-ding". Da han kommer hen, hvor datteren står midt på cykelstien, så ringer han for vildt af hende. Hun måtte sætte sig ned. Der er folk fandeme ufølsomme. Jeg var lige ved at løbe efter ham og råbe af ham, men det er bare ikke så passende, når man står i sin præstekjole.

Min far var præst og min farfar var det. Da jeg var barn, syntes jeg det var svært at være præstens datter. Det er jo helt almindeligt at have den opfattelse, at præster er sure gamle mænd i ekkosko. Jeg tror simpelthen ikke, at jeg havde overlevet, hvis ikke det var fordi, jeg gik så på Bordings inde i byen, hvor det var ret almindeligt at være præstebarn.

Arbejdet kan godt flyde sammen med det private. Det bliver jo en livsstil. Mit kontor er nede i den anden ende af lejligheden, og nedenunder er der noget, vi kalder et samtalerum, hvor vi har sjælesorgssamtaler i forbindelse med vielser, dåb og begravelser. Nogle gange drømmer jeg om at have et hus, som *ikke* er forbundet med kirken. Når man bor her, så synes jeg nogle gange, der er for mange kor, som låner kirken. Det larmer. Og så er der dem, som har glemt nøglen. Man kan også risikere hjemløse ringer på klokken ti om aftenen. Vi har lidt penge, vi kan dele ud, så der kommer selvfølgelig nogle, der gerne vil have til at kunne sove på et herberg. Sidste vinter var der mange. Én af dem har en behandlingsdom på 5 år, fordi han er rigtig psykisk syg. Hvis jeg ikke er hjemme, har jeg måtte sige til mine børn, at når det ringede på, så måtte de bare sige, at jeg ikke kunne snakke med dem lige nu. Vores ældste dreng Victor har også snakket meget om, at når han skal ud, når der er begravelse nedenunder, at han er nødt til at gå igennem de sørgende mennesker. Det er jo en hverdag. Man skal være ekstremt selvdisciplineret for at kunne have sådan en hverdag. Men jeg synes også, det er dejligt, for man kan sige, man *bor* her. Man får lov at møde alle mulige forskellige mennesker. Jeg holder virkelig meget af at skrive en prædiken. Det at få lov til at fordybe sig. Og i sjælesorgen kan man måske gøre en lille bitte forskel.

Altervinsmagning? Jeg synes det gir lidt ejerskab i kirken, at man kan få lov til at sm... altså vælge portvinen. Det er på en eller anden måde stedet at servere sådan noget. Det skal også være en rar oplevelse at komme til alters.

Solvejg

Vores salmer, de siger os ikke ret meget, og det er et stort savn for mange i dag. De siger ikke noget, fordi vi ikke har sunget dem. De vækker ikke genklang, de vækker ikke minder. Jeg ser ofte i kirken at de ønsker, at der skal spilles et stykke musik ved siden af salmerne på CD, eller at organisten spiller et stykke musik, som de kender, og måske har et forhold til; som de har spillet, eller har hørt mor danse rundt til, ude i køkkenet, eller "den satte hun altid på, når hun havde fået et glas rødvin". Eller... vi skal høre Kim Larsens "Den allersidste dans", eller "Om lidt bliver her stille", for det er sådan noget, vi kender. Og det rører folk, for musik er jo noget, der kan være med til at vække minder. For det er der, de får forløst nogle følelser. Sådan er det bare. Hvor jeg kommer fra, i Jylland, der kender de deres salmer. Mere levende i hvert fald. Der synger de også den døde ud, tit. Det gør man ikke her, meget sjældent i hvert fald.

Marcia

Butikken har boet 39 år på Østerbrogade. Det var dødgodt. Indtil for to år siden, hvor vi fik en huslejestigning på 137 procent. Alle de små, sådan lidt sjove enmandsejede butikker begynder at forsvinde.

Tim

Der er en ung gut, som har startet et pandekagefirma. Rigtig flink. Da han startede, var det ham selv der stod og solgte, men nu er det ikke ham mere. Han kommer bare nogle gange. Vognene står ved de forskellige legepladser, og man kan se, det er hans firma. Hvis han har tre steder her i Fælledparken, så skal han nok få tjent sine penge. Det er helt sikkert.

Ole K

Jeg cyklede forbi den her gamle mand, der sad på bænken dag efter dag. Det var helt naturligt at hilse på ham. Så føler man, at man på en eller anden måde kender ham, selv om man ikke kender ham. Det kan jo føre til mange sjove ting. Jeg fik lyst til at give ham muligheden for at komme ud og opleve lokalområdet igen. Så jeg begyndte at cykle med de ældre fra det her plejehjem bag huset. De blev så begejstret, at jeg begyndte at gøre det fast. Det spredte sig til det meste af København, og folk henvendte sig fra andre byer, og så videre.

Nu er vi i 28 lande. Selv i byer i USA, Italien, Frankrig, eller Tyskland oplever folk, at man sagtens kan cykle ned ad en ret befærdet vej. Folk skriver til os for at få lov til at lave en lokalafdeling. Det vi kalder *chapter*. Så gir vi dem rettighederne, og de køber cyklerne, hvorefter de er med i et globalt netværk, hvor vi fortæller historier til hinanden. På Facebook har vi en gruppe, der hedder "historier fra cykling uden alder". Det findes også en engelsk, der hedder "*stories from cycling without age*". På norsk findes der også en "*historier fra sykling uten alder*". Det kan være en stor oplevelse, at være med til at give ældre mennesker en mulighed for at komme ud og blive en del af det liv, som de har levet tidligere. Lytte til deres historier – det er det jeg allerhelst vil. Man får indsigt i en tid, som man måske ikke kender til fra andet end film eller historiebøgerne. Pludselig så sidder man med et menneske, som har oplevede anden verdenskrig. På egen krop.

MINESTRONEFORTÆLLINGER FRA ØSTERBRO

Udviklet og arrangeret af

CkulturA
www.ckultura.org

Odin Teatret.
www.odinteatret.dk

Samarbejdsparter

Tværkulturelle og Regionale Studier (ToRS) på Københavns Universitet
Luther Kirken
Lomholts Villa Fritidshjem

Fotografi

PhotoTrack
www.phototrack.dk

Projektet gennemføres med støtte fra Østerbro Lokaludvalg.

